

UPPSALA KRÖNIKESPEL

”UR NATTOMHÖLJDA TIDER”

Handling, Ljudband	Entré', Sortie, Aktion	Roller, effekter
<p><u>SCEN 1</u> <u>PROLOG: ”DIMTÅGET”</u></p> <p>”Ur nattomhöljda tider emot ett mål, fördolt för dig, O, mänsklighet, du skrider i sekler fram din ökenstig.</p> <p>Din dag är blott en strimma som lyser blek och matt – se framom henne dimma och bakom henne natt”</p> <p>Det förgångnas natt är mörk – men inte alldeles. I historiens ljus träder gestalter fram som i strålkastarljuset på en scen. Vår scen är domkyrkoplanen – utrymmet här mellan Domkyrkan, Konsistoriehuset, Gustavianum och Trefaldighetskyrkan. Generation efter generation har trampat denna mark invid Domkyrkan: kungar och drottningar, biskopar, präster, professorer och studenter, pilgrimer, borgare, bönder och marknadsfolk.</p> <p><u>SCEN 2</u> <u>KUNG FREJ OCH DISA</u></p>	<p>Entré', Sortie, Aktion</p> <p>Frejs grupp från Konsistoriegången Allt folk från trappan (och ST Eriks gränd) (Disa med följe väntar bortom Disas väg.) Hästar och ryttare kommer från Odinslund och startar tåget.</p> <p>Sortié Folket ut Konsistoriegången Frejs grupp ut nedanför trappan Hästar och ryttare runt kyrkan och till Odinslund.</p>	<p>Roller, effekter</p> <p><u>Alla är med utom Disa och hennes följe.</u></p> <p>Man går långsamt över planen – var och en i sin roll.</p>

<p>Vårt spel börjar i sagan. (fackelbärare entré) Kung Frej härskar över riket och han har sitt konungasäte i Gamla Uppsala. Landet är överbefolkat och hungersnöden är svår. Folket har inte kunnat betala sina skatter och kung Frej är starkt missnöjd. (vakt entré) Han beger sig därför personligen hit till Östra Aros för att med hjälp av sina fogdar driva in skatterna. Han ärnar sig hit upp till berget i Aros centrum. Kung Frej låter sina härolder i bronslurar förkunna hans ankomst. Lurarna ljuder hotfullt för folket i Aros och snart syns kungens väpnare med facklor i händerna, hans krigare beväpnade med långa, lansar och till sist kung Frej själv, den fruktade hednakonungen. Han ger order till sina fogdar att ropa ut att kungen själv kommit hit för att få ett slut på skatteskolket. Frejs undersåtar i Östra Aros börjar samlas och de föses fram till kungen av fogdarna. Men de är fattiga människor. De är trasigt klädda och märkta av svält och umbäranden, dom lämnar sina ringa skatter vid Frejs fötter och det blir bara en liten oansenlig hög. Kungen blir vred: ”Alla som inte kan göra nytta för sig och alla gamla och orkeslösa, sjuka och blinda ska dö! De ska inte längre få tära på de livsmedel som finns!” Kung Frej låter kalla på sin skarprättare och hans knektar bär fram en stupstock. En gammal man böjer redan knä framför stupstocken och skarprättaren höjer sitt svärd. Då syns en egendomlig procession närma sig kungen och han hejdar sin skarprättare. Det är Disa som kommer. Disa är dotter till en av landets rådsherrar och för en tid sedan bad hon kungen att få företräde för att ge honom ett råd till bot för landets nöd. Frej blev förargad över hennes djärvhet och satte upp orimliga villkor: Disa skulle komma varken åkande eller ridande, gående eller seglande, varken klädd eller oklädd, varken dag eller natt, varken i ny eller nedan.</p> <p>(Disa går upp från släden och fram till Frej) Disa har funnit på råd: Hon anländer sittande i en släde, dragen av två ynglingar och hon har lagt ena benet över ryggen på en getabock, som travar bredvid släden. Hon är klädd i ett nät och hon kommer vid en tidpunkt, då det är fullmåne och i skymningen och således varken dag eller natt. Kung Frej ger Disa tillstånd att tala och hon råder honom att man ska slå tärning om vilka av folket som ska få leva och vilka som ska dö. Men de dödsdömda ska få leva om de vill draga ut och bryta ny mark i norr. Kungen finner rådet klokt och ber Disa stå vid hans sida för att åse hur knektarna slår tärning om vilka av hans fattiga folk som ska ge sig av.</p>	<p><i>Entré</i> Frej och hans folk från trappan</p> <p>Disa och ynglingarna och geten kommer Disas väg.</p> <p>Folket kommer från konsistoriegränd. OBS! gör en vid cirkel och lämna insyn för publiken</p> <p>Skarprättaren kommer från trappan.</p> <p><i>Sortié</i></p>	<p><u>Alla (utom ryttarna) är med i scenen</u></p> <p><u>Frej:</u></p> <p><u>Disa:</u></p> <p><u>Ynglingar:</u> 1: 2:</p> <p><u>Getförare:</u></p> <p><u>Härolder med lurar:</u> 1: 2:</p> <p><u>6 fackelbärare</u> 1: 2: 3: 4: 5: 6:</p> <p><u>6 fogdar</u> 1: 2: 3: 4: 5: 6:</p> <p><u>Skarprättare:</u></p> <p><u>Offer:</u></p>
--	---	---

Frej blir besegrad av Disas klokhet men också av hennes skönhet och han gör henne till sin drottning. Han låter utropa att från och med denna dag ska det varje år vid midvinterfullmåne hållas ett Disating!

SCEN 3 **DISTINGSMARKNADEN**

Den första Distingsmarknaden börjar, den som sedan ska följas av andra varje år i Östra Aros – från heden tid till kristen tid – från sagotid till nutid.

Till Distingsmarknaden samlas folk för att hålla marknad med skinn och verktyg, silver, vapen, prydnadsföremål och handvävda bonader. Från bondgårdarna runt omkring kommer sötost och färskost, soltorkad fisk, färskt eller torkat kött och torkade bär och örter. Köpenskapen är i full gång och nu kommer det också att bjudas på underhållning!

Gycklare kommer! Det är ett sällskap av gycklare som reser runt i hela Europa!

De ämnar framföra ett sagospel: En drake har slingrat sig runt ett torn, där det dväljs en fången prinsessa. Kungen, prinsessans far, har kungjort att den som besegrar draken får prinsessans hand.

Skymningen börjar falla. Redan hörs brandvaktens manande rop på avstånd. Gycklarna drar sig iväg och marknadsfolket packar ihop sina varor.

Brandvakten går sin runda. Klockan är nio slagen. För eld och brand och tjuvahand bevare Gud vår stad och land!

SCEN 4 **ERIK DEN HELIGE**

A: KUNGEN DÖDAS

Vi börjar näma oss den historiska verkligheten, men först måste vi lyssna på en legend. Året är 1160. Svea Rikes konung heter Erik Jedvardsson.

Idag är det den 18 maj och kung Erik deltar i gudstjänsten i Östra Aros. Han står mellan bugande

Folket samt knektar och fackelbärare ut vid konsistoriegränd.
Frej och Disa ut vid konsistoriegränd.

Skarprättare ut via trappan.

Entré

Markandsfolk från konsistoriegången.

Ryttare med packning kommer Disas väg och tas emot av familj nr.

Gycklare kommer från konsistoriegången.

Sortié

Gycklarna ut via trappan.

Markandsfolk ut konsistoriegången.

Ryttare ut konsistoriegången.

Nattvakt går tvärsöver planen.

Entré

Ryttare och Prins Magnus till häst kommer Disas väg.

Alla statister är marknadsfolk.

Kungen:

Prinsessan:

Friare:

1:

2:

3:

Draken:

Nattvakt:

Gycklare:

Några av folket ser mordet och skyddar

<p>korgossar och höviska damer och herrar inför altaret i kyrkan. Sången och musiken klingar skönt under valven.</p> <p>Vad nu? En ryttare i danska färger springer fram på planen framför kyrkan och han åtföljs av en skara beväpnade män. Det är den danske prinsen Magnus Henriksson, som vill erövra den svenska tronen. Han ger order till sina män att omringa kyrkan och bevaka kyrkporten.</p> <p>Men se där, springer en liten pojke tvärs över kyrkoplanen och in i kyrkan undan de danska knektarna! Det är kungens egen page, som tänker varsko honom.</p> <p>Där kommer han tillbaka! Så dumdrigt av honom att försöka smita ut igen! Prins Magnus män infångar honom och förhör honom, har han varnat konungen kanske? Ja... men kung Erik vill inte avbryta gudstjänsten.</p> <p>De danska krigarna återtar sina poster invid kyrkporten. Gudstjänsten är slut och kung Erik träder ut med sitt följe. En häftig stid utbryter mellan danskar och svenskar. Kungens män försöker skydda honom med stort mod, (striden rasar) men förgäves. Prins Magnus och hans män omringar honom och dödar honom. Kung Eriks saga är all.</p> <p>Ett under sker. På den plats kung Erik blod nyss flöt väljer ur marken en källåder med klart, glittrade vatten. Kung Erik är död, men hans minne lever kvar.</p> <p>Han blir helgonförklarad och hans källa kommer att heta ST Eriks källa. Kung Erik begravdes i domkyrkani Gamla Uppsala och hans relikler lades i skrin som förvarades i kyrkan.</p> <p><i>B KUNG ERIKS RELIKER BÄRS I PROCESSION</i> Nu är allt detta redan flera hundra år sedan. Man planerar att uppföra en ny domkyrka i Östra Aros. Idag är det den 24 januari 1273 förs ST Eriks relikler från Gamla Uppsala hit till Domberget i en högtidlig procession.</p> <p>Präster bär skrinet den långa vägen och bakom följer kung Valdemar Birgersson och den blivande ärkebiskopen Folke Johansson.</p>	<p>Hans knektar kommer från trappan. Pagen kommer från Disas väg. Kung Erik och hans män kommer från kyrkan. Folk kommer från Konsistoriegränd.</p> <p><i>Sortié</i> Obs! Alla hästar ska bort före striden! Pagen springer ut Konsistoriegränd. De svenska krigarna ligger kvar på scenen och försvinner sedan upp i processionen. (scen B) Magnus och danska krigare springer ut konsistoregränd. Kung Erik göms av sin familj och slussas ut till trappan.</p> <p><i>Entré</i> Folk i processionen, de kyrkliga och de andra från Konsistoriegränd</p> <p>De som legat ”döda” reser sig när processionen kommer – samt också be som till källan.</p>	<p>sedan Erik när han ska försvinna.</p> <p><u>Kung Erik:</u></p> <p><u>Prins Magnus:</u></p> <p><u>Svenska krigare:</u></p> <p><u>Danska krigare:</u></p> <p><u>Page:</u></p> <p><u>Ryttare:</u></p> <p><u>Allt folk i procession</u></p> <p><u>Diakon med kors:</u></p> <p><u>Korgossar:</u></p> <p><u>Kung Valdemar:</u></p>
---	--	---

Underverk har sedan länge förknippats med Eriks namn och folk vallfärdar hit till hans relikier. Man tror att hans bild invid portalen till den nya domkyrkan har helig kraft. För att sjuka anhöriga ska bli botade håller människor upp deras kläder mot bilden.

SCEN 5 **MAGNUS LADULÅS SÄNDEBUD**

Vi har hunnit till slutet av 1200talet och Magnus Ladulås är konung. Det är en vacker majdag år 1286, en kunglig härold rider in i staden överlämnar till ärkebiskopen en märklig kungörelse på latin. Biskopen låter stadspiparna sammankalla stadens invånare och läser högtidligt upp det kungliga påbudet, men ingen begriper den latinska texten.

Biskopens skrivare uttyder budskapet för den nyfikna folkmassan. Namnet Östra Aros ska bytas ut mot "Upsala" Deras stad ska heta "Upsala" från och med nu!

SCEN 6 **DOMKYRKAN PLANERAS**

Här på Domberget ska en ny domkyrka uppföras. Ärkebiskop Folke Johansson sammanträffar med arkitekter ända ifrån Frankrike. De visar honom hur de har tänkt sig den nya katedralen och målar upp framför honom höga gotiska valv, strävbågar, som stöder stenen så att hisnande branta valv kan nå rakt in i himlen och glasmålningar i underbara färger som ska pryda kyrkans alla fönster. Ärkebiskopen tar med sig arkitekterna in till sina ämbetsrum för att närmare dryfta den nya katedralen.

Sotrié
De kyrkliga in i kyrkan
De andra ligger kvar och
tillber Eriks bild.

Entré
Folket är kvar på scenen,
ändrar bara attityd.
Skrivare ut från kyrkan
Ärkebiskop ut från kyrkan
Härold samt 2 ryttare
kommer in via Disas väg.

Sortié
Allt folk går ut
Konsistoriegången
Härold och ryttare ut Disas
väg.
Ärkebiskop in i kyrkan.

Entré
Arkitekter och ärkebiskop
kommer från kyrkan.

Gycklarna kommer från
trappan och
konsistoriegången

Biskop Folke
Johansson:

Diakon med Eriks
vimpel:

Diakon med Eriks
sköld:

Ärke diakon:

4 munkar:

Allt folk

Skrivare:

Ärkebiskop:

Härold:

Två ryttare till häst.

Ärkebiskop:

Arkitekter:

Gycklare:

Plötsligt dansar en skara gycklare in på platsen. De har alls inget ärende hit, de har bara kommit av nyfikenhet – kanske har de tänkt uppföra ett av sina skådespel här senare under dagen. Gycklarna tittar intresserat på arkitekternas kvarglömda ritningar.

Så ytterst egendomligt! De vrider och vänder på ritningarna och försöker få en rätsida på vad som menas med de underliga tecknen.

Aha! Det ska bli en byggnad! Så här! De formar sig på marken efter vad de ser på ritningen, men en av gycklarna får huvudbry. Detta kan inte vara rätt. Han undersöker ritningen. Å, man har vänt den fel! Alla gycklarna tittar intressant och sedan gestaltar man den stora katedralen.

SCEN 7

HELIGA BIRGITTA

Oändligt långsamt växte den väldiga kyrkobyggnaden. Generation efter generation av hantverkare fick ta vid utan att se verket fullbordat. I början av 1300talet var bara en ringa del i öster färdig.

Upplands mäktigaste man var nu lagman Birger till Finstad. Lagman Birger och hans hustru Ingeborg besökte ofta domkyrkobygget och de såg ut en gravplats åt sig i ett kor nära högaltaret.

Idag är deras lilla dotter Birgitta med dem – hon som en gång ska bli Sveriges namnkunnigaste kvinna. Hon ska bli andlig förebild för miljoner fromma människor.

Hon ska vida överträffa kung Erik, vid vars relikier hon ofta vid föräldrars sida har förrättat sina böner

Den lilla flickan stannar på Domkyrkoplanen bakom sina föräldrar för att drömma en stund för sig själv. Hon får en uppenbarelse. Hon ser sig själv omgiven av ojordiska varelser och hur hon får den himmelska kronan på sitt huvud och blir Kristi brud.

SCEN 8

DOMKYRKANS INVIGNING

Alltjämnt i flera hundra år fortsatte katedralbygget.

Äntligen 1435 står kyrkan färdigatt invigas.

En högtidlig och vacker procession med korgossar, förnäma män och kvinnor och landets främsta biskopar går tre gånger runt den stora katedralen. När processionen för tredje gången kommer fram till kyrkporten, slår ärkebiskopen med sin kräkla mot den, portarna öppnas och nu kan den stora processionen gå in i kyrkan.

Tiden är orolig. Landet är i uppror mot unionskungen Erik av Pommern, men i kyrkan finns upprorsledaren Engelbrecht Engelbrechtsson för att delta i invigningen. Härinne råder fred och förväntan. Vi ser biskopar

Sortié

Biskop och arkitekter in i kyrkan.

Gycklare via trappan.

Entré

Birgitta och föräldrar kommer från konsistoriegången, likaså dansarna.

Sortié

Alla går in i kyrkan.

Entré

Processionen kommer Disas väg.

Folk kommer från konsistoriegången.

Sortié

Alla kyrkliga och förnäma in i kyrkan.

Birgitta:

Fadern:

Modern:

Dansarna som dansar visionen.

Alla statister

Diakon med krucifix:

Korgossar:

Ärkebiskop:

BiskopThomas:

framme vid koret i vackraskrudar. Rött och guld, grönt, djupviolett och silver skimrar i skenet av vaxljus och i ljuset från de stora fönstren brutet i mångskiftande färger från glasmålningarna. Ärkebiskop Olof Larsson förrättar invigningen. Vid sin sida har han Strängnäs biskopen Thomas Thomasson, han som senare ska skriva "Frihet är det bästa ting" ... Korgossar sjunger och nu invigs den främsta katedralen i landet.

SCEN 9
JACOB ULFSSON

Vi har den 7 oktober 1477.
Ärkebiskop Jakob Ulfsson kommer ut ur domkyrkan för att göra ett viktigt tillkännagivande. Han har utverkat ett påvebrev om ett "studium generale" i Uppsala. Redan den 20 juli kunde han utfärda en inbjudan till de studerande att komma till det nya universitetet. Hädanefter kan svenska ynglingar få sin akademiska utbildning här hemma.
Just idag ska föreläsningar och övningar börja i teologi, kanonisk rätt och de fria konsterna.
Världens nordligaste universitet har trätt i verksamhet!

Latinsk text under det föregående:

"Jacobs miseratione divina Archiepiscopus Upsaliensis av Almaes Universitatis Upsaliensis Cancellarius, unviversis et singulis ecclesiarum Praelatis et

Allt folk stannar kvar och tittar in i kyrkan.

Ärke diakon:

6 Diakoner:

1:
2:
3:
4:
5:
6:

Skara biskopen:

Munkar:

2 fina herrar:

Fina damer:

Entré

Jakob samt suppleanter från kyrkan

Folket är kvar föregående scen

Sortié

Folket är kvar.
Jakob ut konsistoriegången.

Föregående scen.?

Folket stannar kvar.

Jacob Ulfsson:

2 suppleanter:

Alla statister:

Abbatibus, cardianis, Curatis Atlaristis, Scholaribus, Civibus et Communitatibus nostrae Upsaliensis diocesis ubicumque terrarum constitutis salutem et un Domino sepiternam!"

SCEN 10 **GUSTAF VASA**

Midsommardagen 1523 – efter uppslitande strider i den nordiska unionens slutskede – får Sverige en ung och målmedveten uppländsk adelsman till konung – Gustaf Eriksson Wasa.

Idag – en vårdag 1526 – har kung Gustaf bevisat Eriksmässan. Han bereder sig att tala till allmogen på kyrkbacken. Men VAD ÄR NU DET HÄR?
Kungens knektar börjar jaga en munk framför sig över kyrkoplanen.

Knektarna har tagit fast munken och de visar upp honom för folket till stor förnöjelse för kungen, som säger” Här äro många lata och onyttiga präster i riket, likaså är vart kloster fullstoppat med munkar vilka där äro föga annat en ohyra, dedär förtär den yppersta grödan av landet”

Men det stiger ett stort larm emot kungen från allmogen. Man vill inte alls hålla med sin konung och man vill behålla sina kloster och munkar.

SCEN 11 **ERIK XIV: S KRÖNING**

Året är 1561 och idag blir den stormäktige högborne furste och herre Erik XIV smord och kallad Sveriges konung.

Den nykrönte kung Erik XIV skriker ut ur kyrkan. Här till kröningen utvecklas en prakt utav like. Kungen har ända från utlandet hämtat kostbara kläder, vapen, prydnader och hela kistor fulla med pärlor. Fyra adelsherror bär upp kungens mantel och han omges av förnäma gäster. De färgrika provinsvapnen bärs av utvalda unga pojkar. En page strör ut pengartill folket ur en stor silverkittel.

”Gud give vår konung lycka och salighet! Honom ske lycka och ett långvarigt regemente!” jublar folket.

Nu följer ett stort gästbud här utanför kyrkan förallt folket och för konungens inbjudna gäster.

En trupp adelspojkar marscherar fram till kungen och

Entré

Gustaf Wasa och biskopen ut ur kyrkan.

Gustaf stiger till häst och talar till folket.

Ryttare och vakter och munk och kungens häst med väpnare kommer in Disas väg.

(folket är kvar från föregående scen)

Sortié

Gustaf samt ryttare ut Disas väg

Folket och munken ut mot konsistoriegången

Folket fryser och vänder tillbaka till Eriks kröning.

Entré

Folket fram från föregående ”frysning”

Landskaps vapenbärare tågar ut från kyrkan.

Erik XIV med procession ut från kyrkan.

Adelspojkar
Från trappan

Servitörer från kyrkan.

Alla statister som folket

Gustaf Wasa:

2 ryttare och väpnare med kungens häst

2 fot soldater:

1:

2:

Ärkebiskop:

Munken:

Allt folket

Erik XIV:

Härolder:

1

2

Biskop Laurentius:

Page:

Adelsdamer:

bugar. De håller facklor i händerna och ska uppföra en dans till kungens ära.

Man bär fram helstekta oxar, som späckas med kavlar, får, gäss och höns. Man bär fram stånkor med smör, spett med brödkakor, pastejer och gula ostar. En rörledning med vin har monterats från heliga Trefaldighetskyrkan tak och nertill kröningsgästerna. Hela tiden erbjuds det kungliga sällskapet och folket nya förlustelser.

SCEN 12 STUREMORDEN

Mitt under högtidligheterna går vi över i en ny tid. Det är oroligheter i riket och kröningsglansen har förbytts till mörk tragedi.

Härolder rider in och berättar om Sturemorden i Slotters fångelserum.

Kung Eriks tid är ute och hans bror Johan gör upp planer för den kungliga brogens fullbordning uppe på åsen.

Vi ser en blek gestalt – Märta Sture. Hon bär på en kista med Sturarnas blodiga kläder. Hon ställer in kistan i kyrkan. Där den ska stå till evig påminnelse om vad som har hänt.

Johans drottning – Gunilla Bjelke – låter gjuta en vårdklocka, vars klang når den lilla staden nedanför slottsbacken.

SCEN 13 PRÄSTMÖTET

Sortié
Eriks följe med fanbärare in i kyrkan.
Adelspojkar ut trappan.

Folket är kvar.

Entré
Folket står kvar

3 ryttare in i tur och ordning via Disas väg.

Märta Sture från trappan.

Adelsmän:

Servitörer:

1:
2:
3:

8 adelspojkar:

1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:

Allt folket

Ryttarna:

Märta Sture:

<p>I februari 1593 händer det märkliga ting kring Domkyrkan. Det är skaror av präster som samlats till ett möte för att slå vakt om sin lutherska lära och den Augburska bekännelsen. Johan III är död och det gäller att vara på sin vakt mot vadsonen och efterträdaren, den katolske Sigismund, kan ta sig för. Uppsalateologen Nicolaeus Botniensis är prästmötets ordförande. Prästerna skrider ut en och en.</p> <p>De utropar med Nicolaus Botniensis ord "Nu är Sverige vordet en man, och alla hava vi en herre och en Gud".</p>	<p>Entré Prästerna ut ur kyrkan en efter en.</p> <p>Sortié Prästerna in i kyrkan.</p>	<p><u>Präster:</u> 1: 2: 3: 4: 5: 6: 7: 8:</p>
<p>SCEN 14 DJÄKNARNA</p> <p>Katedralskolan, som kom till under medeltiden är belägen i Domkyrkans omedelbara närhet. Djäknar och skolpiltar ses ständigt runt kyrkan. En stor del av deras undervisning utgörs av sånglektioner. De sjunger sina fromma sånger "piae cantiones" i staden och på sina djäknevandringar att få medel till sina studier.</p>	<p>Entré Djäknarna in från konsistoriegången</p> <p>Sortié Djäknarna ut samma väg</p>	<p><u>Djäknar:</u> 1: 2: 3: 4: 5:</p>
<p>SCEN 15 GUSTAF ADOLF</p> <p>Två nya mäktiga män stiger fram här på domkyrkoplanen: Gustaf II Adolf och Johan Skytte. Året är 1620 och Gustaf Adolf har låtit bygga ett nytt hus för universitetet. Det kommer snart att få namnet Gustavianum. Huset rymmer lärosalar och rum för studenter. Dessutom ger kungen universitetet avkastningen från en mängd gårdar – de gustavianska arvegodsens. Idag får universitetets rektor motta bevisen härpå ur konungens hand och sedan spelar det akademiska kappellet korus musik för att högtidliggöra det historiska ögonblicket. Kungens forne lärare – Johan Skytte – vill också vara en givmild donator. Han bekostar en professur i politik och vältalighet. Hans eget hus strax intill Domkyrkan ska bli bostad åt professorn. Han har också instiftat stipendier för särskilt flitiga och duktiga studenter i knappa omständigheter.</p>	<p>Entré Gustaf Adolf till häst in via Disas väg samt också Johan Skytte och två prästynglingar och akademiska kappellet in från trappan.</p> <p>Folk in konsistoriegången.</p> <p>Sortié Gustaf Adolf med följe ut konsistoriegången. Johan Skytte, prästynglingar, akademiska kappellet in i kyrkan.</p>	<p><u>Gustaf Adolf:</u></p> <p><u>Ryttare som häst förare:</u></p> <p><u>Johan Skytte:</u></p> <p><u>Prästynglingar:</u></p> <p><u>Akademiska kappellet:</u> 1: 2: 3: 4:</p>
<p>SCEN 16 DROTTNING KRISTINA</p>		

Det har gått tre årtionden och vi skriver 1652. Drottning Kristina är på besök i Uppsala. Hon har hört talas om den 22 – årige Olof Rudbecksepokgörande medicinska upptäckter. Han har just nu uppe på Slottet i Drottningens närvaro dissekerat en hund och därvid demonstrerat de kärle och kroppen som senare ska få namnet lymfkärl. Nu kommer Kristina hit till Domkyrkans plan tillsammans med Olof Rudbeck. Hon vill se Gustavianum som Olof Rudbeck berättat så mycket om. Olof Rudbeck skildrar för drottningen sin dröm om en märklig anatomisal. Den ska ligga ovanpå Gustavianum och där tänker han utföra obduktioner på människor! Vi ser hans vision av hur en obduktion ska gå till.

SCEN 17 BRANDEN

Det är natten mellan den 15 och den 16 maj 1702... en stark nordlig vind blåser genom Uppsalas gator... Plötsligt lysens vårnatten upp av eldslågor. ...en brand har börjat nere vid det gamla torget och den kastar sig med våldsam kraft över Fyrisån till kvarteren runt Domkyrkan och ända upp till Slottet. Hela staden brinner! ... hur ska det gå med Domkyrkan och med Gustavianum där det dyrbara universitetsbiblioteket förvaras...? Röken sprider sig över staden och skräckslagna människor springer omkring i panik och försökerrädda sig och sitt bohag... En ung flicka sjunker ner i sin förtvivlan ner i bön mitt på Domkyrkoplanen. Måtte det lilla trähus som är hennes hem bli skonat! ... men se... vem syns där ovan på Gustavianums tak? Det är den sjuttioåriga Olof Rubeck som leder släckningsarbetet, --- Domkyrkans båda spiror störtar in, men branden bedarrar och Gustavianum med biblioteket räddas – och också lilla flickans oansenliga hus.

SCEN 18 LINNAE

Entré
Kristina med följe och Olof Rudbeck
In Disas väg.

Obduktionstruppen ut från kyrkan.

Sortié
Kristina och Olof ner till Gustavianum och in där.

Obduktionstruppen in i kyrkan.

Entré
Folk in från olika håll i PANIK.

OBS!
Frysning efter ”bohag” och under flickans scen.

Olof Rudbeck i Gustavianum

Sortié
När tornen rasar nerför trappan

Kristina:

Olof:

Obduktionsmän:

Alla statister:

Den unga flickan:

Olof Rudbeck:

Ett halvt århundrade har gått och Uppsala har rest sig efter förödelsen. Namnet Uppsala hörs allt oftare i forskningskretsar ute i Europa. Främst beror det på en fattig småländsk prästson, Carolus Linnaeus, som bryter nya vägar inom botaniken. Vi ser honom här omgiven av hänfödda och beundrande studenter. Här examinerar han en blomma.

Carolus Linnaeus bodde i Svartbäcken som var en fuktig och ohälsosam del av Uppsala. Och köpte därför en lantgård i Hammarby i Danmarkssoken. Han längtade att på sommaren med sin familj kunna leva närmare naturen med friskare luft och skönare omgivningar. Regelbundet vandrar han tillsammans med sina studenter från Uppsala och till Hammarby under ivriga exekutioner. Väl framme vankas frukt och vinost och om fru Sara-Lisa är på gott humör också källarsvalt öl.

Här ute tar Linné sin smultronkur som tycks bota hans podager. Linné konstruerade ett blomsterur. Han såg att blommorna kunde visa både vilken tid på dagen det var och vilken väderlek beroende på när de öppnar eller sluter sig. Han demonstrerar sin uppfinning för hustrun, några av sina döttrar och studenterna.

Till allas förtret lockar blommorna just idag till sig vildbin i mängd.

SCEN19 ERNANDERSAMT GRISPROBLEM

Uppsala har många skickliga hantverkare på den här tiden. En av de allra förnämsta är guldsmeden Erik Ernader. I hans verkstad kan man beställa vackra silverkannor, tumlare, skospännen, sockerskålar och sockerstänger och mycket annat.

Han har just fullgjort ett silverarbete för domkyrkan en rikt smyckad kandelaber. Här kommer han följd av sin fru Margareta Godö och sonen Johan Petterför att överlämna sitt verk till biskopen.

Nedanför på Oxtorget är torghandeln livlig och över domkyrkoplanen skyndar borgarfruarna åtföljda av sina pigor med korgar på armarna. Men hallå? Vad är det här? En präktig borgarfru sätter en rova och anledningen är en gris! ... nej... flera grisar! De svartbrokliga grisarna som gick lösa hela staden vid den här tiden, innebar ett stort problem tyckte alla utom grisarna själva!

Stadens myndigheter har emellertid bestämt att grisarna varje morgon ska överlämnas till en svinaherde! Tyvärr

Entré

Linné: till häst med studenter in Disas väg.

Dansare in från Konsistoriegången.

Vildbin in från Konsistoriegången.

Sortié

Linne med studenter ut Disas väg
Dansarna och vildbin ut konsistoriegången.

Entré

Ernanders
In från trappan.
2 grisar och svinaherde in från trappan.

Grisar från alla håll.

Allt folk går ärenden kors och tvärs över planen

Sortié

Folket nedanför trappan och ut konsistoriegången och in

Linne:

Studenter:

1:

2:

Dansare:

Vildbin:

Alla statister:

Ernader:

Sonen:

Frun:

Pigor:

Myndighetsperson:

Borgardamer:

<p>ser inte grisfrågan ut att lösas.</p> <p>SCEN 20 BRÅK MELLAN GESÄLLER OCH STUDENTER</p> <p>Regelbundet hörs väktarrop frånena kyrktornet: ”Från eld och brand från fiendens hand bevara Gud vår stad och land. Klockan är 11 slagen.” Natten är dock inte alls alltid tyst och fridfull. Studenter på väg till eller ifrån några av krogarna i staden ger hals. De ses inte alls med blida ögon av alla de gesäller och lärlingar som också företar nattliga strövtåg. Nattvakter måste ingripa med sina långa gafflar för att fösa undan de värsta bråkstakarna...</p>	<p>i kyrkan.</p> <p>Grisar ut åt alla håll.</p> <p>Ernaders in i kyrkan.</p> <p>Entré Studenter från konsistoriegången</p> <p>Gesäller från trappan.</p> <p>Sortié Studenter ut trappa och gesäller ut konsistoriegången.</p>	<p><u>Svinaherde:</u></p> <p><u>Grisar:</u></p> <p><u>Gesäller och lärlingar:</u></p> <p><u>Studenter:</u></p>
<p>SCEN 21 MALLA SILFVERSTOLPE OCH GEIJER</p> <p>Fyra studenter ställer upp sig vid Gustavianums port. De har vita studentmössor, vilket är en nyhet vid 1840talets mitt. De väntar på Erik Gustaf Geijer, som just nu håller en av sina berömda historiska föreläsningar. Den handlar idag om vår tids inre samhällsförhållanden. När Geijer föreläser är stora salen i Gustavianum ofta fullsatt till bristningsgränsen. Nu är dessutom prinsarna Carl och Gustaf med bland åhörarna – ett extra dragplåster. Geijer och prinsarna kommer ut – men vem är damen som hör till sällskapet? Naturligtvis Malla Silfverstolpe, en huvudfigur i Uppsalas akademiska societet. Innan Geijer går till sitt hem uppe vid Carolina vill de fyra studenterna hylla honom med en av hans egna sånger.</p>	<p>Entré Malla, Geijer , prinsarna och studenterna upp för trappan.</p> <p>Pantomimgrupp från konsistoriegången och från kyrkan.</p> <p>Sortie Malla, Geijer , prinsarna och studenterna ut konsistoriegången Pantomomgrupp in i kyrkan.</p>	<p><u>Malla:</u></p> <p><u>Geijer:</u></p> <p><u>Prinsar:</u> 1: 2:</p> <p><u>Studenter:</u> 1: 2: 3: 4:</p>
<p>SCEN 22 GLUNTARNA</p> <p>Uppsala är fyllt av sång under de här åren. Serenaderna ljuder under vårnätterna. En huvudroll i studentlivet har en ståtlig västgöte – magister Gunnar Wennerberg – alla unga damers ideal. Nu skapas Gluntarna.</p> <p>SCEN 23 UPSALA NYA TIDNING</p>	<p>Entré Studenter in via disas väg</p>	<p><u>Pantomimgrupp:</u> 1: 2: 3: 4:</p> <p><u>Studenter:</u> 1:</p>

<p>Radikala studenter – ur studentföreningen Verdandi – startar en liberal tidning. De vill opponera mot de tre konservativa tidningar som redan tidigare finns i Uppsala. Den tredje december 1890 utges för första gången Upsala Nya Tidning.</p> <p>SCEN 24 DIMTÅGET</p> <p>Årtiondena rinner undan. Geijer och så småningom också Wennerberg och prins Gustaf blir statyer. Men dessförinnan, medan planerna på ett nytt universitetshus på det gamla exercitiehusest plats växte fram, begick universitetet sitt 400 års jubileum och Viktor Rydbergs kantat tonsatt av J A Josephsson ljuder under domkyrkovalven...</p> <p>Ur nattomhöljda tider emot ett mål fördolt för dig o, mänsklighet, du skrider i sekler fram din ökenstig.</p> <p>Din dag är blott en strimma som lyser blek och matt se framom henne dimma och bakom henne natt!</p> <p>Och dock, om du i tvivel sjunket ner Och dröjer dystert grubblande vid vägen Du griper åter ditt baner Och bär det genom öknens oförvägen.</p> <p>Vad mer om spejarsblicken ser Hur bort från fästet tusen sdar fejas Vad mer om stjärnesköldar mejas Som gyllene säd av tidens lie ner?</p> <p>Vad rätt du tänkt, vad du i kärlek vill Vad skönt du drömt, kan ej av tiden härjas Det är en skörd, som undan honom bärgas, Ty den hör evigheters rike till.</p>	<p>Entré Tidningsbud in via disas väg och konsistoriegränd.</p> <p>Alla in i sin egen värld och omringa studenterna</p> <p>Sortie Alla ut via trappan</p> <p>Alla går långsamt i sin egen värld över spelplanen in i kyrkan.</p>	<p>2:</p> <p><u>Tidningsbud:</u></p> <p><u>Alla</u></p> <p><u>Alla</u></p>
--	--	--

<p>Gå fram du mänsklighet Var glad, var tröst Ty du bär evigheten i ditt bröst.</p>		
---	--	--